

KS. KRZYSZTOF KRUKOWSKI

TEOLOGIA W UJĘCIU GRAFICZNYM

Ks. Franciszek D r ą c z k o w s k i, *Synteza teologii w ujęciu graficznym*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2014, ss. 88.

Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II wydało ostatnio niewielką, bo liczącą zaledwie 88 stron, pracę Ks. profesora Franciszka Drączkowskiego: *Synteza teologii w ujęciu graficznym* (wydanie drugie, poszerzone). Cały swój wykład „syntezy teologii” autor przedstawił na bazie, wypracowanej przez siebie, metody wykresograficznej (geometrycznej), której poświęcił 17 pozycji książkowych oraz 5 artykułów naukowych, wydanych w latach 1990-2013 (zob. K. K r u k o w s k i, *Geometryczna wizja Boskiej rzeczywistości*, Pelplin 2013, s. 19). Warto zaznaczyć, że wymieniona metoda doczekała się 23 recenzji, w tym 8 w językach obcych (zob. tamże, s. 20).

Autor, wychodząc od figury koła, w które został wpisany trójkąt równoboczny, będącej symbolicznym obrazem Boga w Trójcy Świętej Jedynego (przedstawienie często spotykane w sztuce barokowej), dochodzi do struktury złożonej z dwóch kół i dwóch trójkątów, złączonych ze sobą wewnątrz, w pozycji wertykalnej, która jest obrazem „Całego Chrystusa” – Kościoła (wykres 10). W to przedstawienie geometryczne została wpisana ikona Chrystusa miłosiernego, w cieniściej sylwetce, jakby przeniknięta światłem („Ja jestem światłością świata” – J 8,12). W tym ujęciu autor zdaje się godzić dwie przedstawione tendencje: ikonoklastów oraz zwolenników obrazowych przedstawień Chrystusa. Ten wykres, w formie zmodyfikowanej, pojawia się we wszystkich pozostałych przedstawieniach (wykresy od 11 do 30). Należy zaznaczyć, że w tym jednym przedstawieniu „Christus totus”, autor upatruje syntezę całości, co sygnalizuje w zakończeniu pracy (s. 81). Reasumując całość swej pracy, stwierdza: „Cała historia zbawienia zmierza ku Chrystusowi (wykresy 1-17), w jego Bosko-ludzkiej strukturze (wykresy 8-10). W Nim znajduje swój kres (wykresy 11-14) i wypełnienie (wykresy 15-25) oraz dopełnienie eschatyczne (wykresy 26-30). W tym jednym przedstawieniu [„Christus totus”] stają się wizualnie postrzegalne następujące aspekty: teocentryczny, trynitarny, pneumatyczny, chrystocentryczny, eklezjalny, agapetyczny, historiozbawczy i eschatyczny” (s. 81-82).

Ks. dr KRZYSZTOF KRUKOWSKI – doktor nauk teologicznych w zakresie teologii dogmatycznej; adres do korespondencji: e-mail: KKKKK79@vp.pl

Teologia współczesna, podzielona na dziesiątki dyscyplin, często całkowicie oddzielonych od siebie (segmentowość teologii), zgłasza palące zapotrzebowanie na opracowania i ujęcia o charakterze syntetycznym. Cywilizacja dzisiejsza jest i staje się coraz bardziej cywilizacją „obrazu”. Tradycyjne ujęcia werbalne, którymi posługuje się teologia, nie satysfakcjonują aktualnego odbiorcy, który oczekuje i domaga się przedstawień wizualnych. W tym kontekście wartość wyżej przedstawionej syntezy teologii w ujęciu graficznym trudna jest wprost do przecenienia. Z powyższych racji, znana w Niemczech z licznych publikacji książkowych, tłumaczonych na języki obce, pani Christa Meves, uznała powyższą propozycję syntezy za „genialną” (zob. K. K r u k o w s k i, *Die Förderung der graphisch geometrischen Methode in der Theologie und Didaktik der Kirche*, „Theologisches Katholische Monatschrift”, Januar/Februar 2014, s. 60: „Ihren genialen Entwurf”).

Postęp stanowi kryterium rozwoju każdej dziedziny nauki. Co należy uznawać za postęp w teologii? Odpowiadając na to pytanie, autor przedmowy, ks. profesor Augustyn Eckmann przypomina, że istota postępu dotyczy nowości formy podawczej przekazu prawd wiary, a nie treści nauki wiary, która pozostaje stała i niezmienna. Przypomina, że Ojcowie Soboru Watykańskiego II zwracają uwagę na to istotne rozróżnienie: „bo czym innym jest sam depozyt wiary, czyli jej prawdy (*aliud est ipsum depositum fidei seu veritatis*) a czym innym sposób ich wyrażania (*aliud modus secundum quem enuntiantur*)” (*Gaudium et spes*, 62). Oceniając omawianą pracę w kategoriach postępu, pisze: „Prezentowana synteza teologii w ujęciu graficznym, spełniając wyżej wymienione zasady, stanowi istotny postęp w sposobie przekazywania prawd teologicznych. W wykładzie prawd wiary jej Autor wiernie trzyma się nauczania Kościoła podanego w Objawieniu. To, co dotyczy «depozytu prawd wiary», starannie dokumentuje, odwołując się do prawd katechizmowych i wypowiedzi zaczerpniętych z Pisma Świętego oraz Tradycji. Novum jego metody dotyczy wyłącznie formy przekazu prawd wiary, a nie ich treści” (s. 6).

Lepsze jest konkretem dobrego. Odejście w teologii i dydaktyce Kościoła od przekazu czysto werbalnego, na rzecz ujęć paralelnych, to jest graficzno-obrazowych i werbalnych, może stanowić istotny postęp w rozumieniu i popularyzacji teologii w czasach współczesnych. Warto też zauważyć, że przedstawienie graficzno-obrazowe „Christus totus” koresponduje z określeniem istoty chrześcijaństwa, podanym przez *Encyklopedię Katolicką*: „istoty chrześcijaństwa nie stanowi więc jakakolwiek idea, doktryna czy zasada, lecz konkretna osoba Jezusa Chrystusa” (R. Ł u k a s z y k, t. III, kol. 397).

Można wyrazić przekonanie, że prezentowana synteza teologii, dojrzały owoc żmudnych i wieloletnich studiów, dostosowana do oczekiwań człowieka „cywilizacji obrazu”, gloryfikującego wartość nauk ścisłych, w tym także geometrii, prędzej czy później zyska „prawo obywatelstwa” w teologii oraz w szeroko rozumianym dziele nowej ewangelizacji.